

Brood

Zondag 4 juli 2021, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Johannes 6: 24-35

Komen

- Welkom
- We steken de kaars aan
- Aanvangslied: 'Zomaar een dak boven wat hoofden' (Lied 276: 1 en 3) (Samenzang)
- Moment van Stilte
- Begroeting en Bemoediging
- Psalm van de Zondag Psalm 84: 1 (solo)
- Kyriegebed
- Glorialied Psalm 84: 6 (solo)

Woord

- Met de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek*
- Schriftlezing Johannes 6: 24-35
- Lied 'U kennen uit en tot u leven' (Lied 653: 1 en 2) (Samenzang)
- Preek

Aan het einde van de zesde scheppingsdag - dus vlak voor God rustte van het scheppingswerk op de zevende dag - op de avond vlak vóór de Sabbat, de rustdag, schiep God nóg tien dingen, tenminste zo vertelt een oude joodse overlevering.

Tien dingen die later in het verhaal van va God en mensen een belangrijke rol spelen.

Hemelse zaken, die Gods betrokkenheid met de schepping extra onderstrepen:

de regenboog,

de staf van Mozes waarmee hij water sloeg uit de rots,

het schrift van de tien geboden,

de stenen tafels waar de Tien geboden op werden geschreven,

de diamant voor het kleed van de hogepriester,

de mond van de aarde die de boze verslindt,

de sprekende mond van Bileams ezel,

het graf van Mozes,

de rotsspleet waarin Mozes en Elia God voorbij zagen komen

en: het manna.

Het manna

Het brood dat in de woestijn uit de hemel viel, om de Hebreeërs, net gevlucht uit Egypte te voeden. Dat manna, zo vertelt deze oude Joodse overlevering, werd door God geschapen op de avond vóór de eerste sabbat, vlak voordat Hij zelf ging rusten; en sindsdien wachtte het in de hemel om ooit aan Israël geschonken te worden. Een hemels geschenk. Het wachtte daar, net als die andere dingen, tot de tijd daar was, tot het nodig was.

En het manna was nodig in de woestijn. Het volk is amper een paar weken weg uit het land van de verdrukking, of het krijgt honger en vraagt om brood.

Brood om van te leven.

In de woestijn is het leven onzeker. Er is geen garantie, geen zekerheid, voor de dag van morgen.

Het leven in de woestijn is ongrijpbaar, onzeker. Je weet nooit waar je aan toe bent. Het volk is nu wel bevrijd van hun slavernij maar nu komt daar een nieuwe slavernij voor in de plaats: de

zorg voor het dagelijks bestaan. Als slaven moesten ze dagelijks hard werken. Maar er was te eten en er was een dak boven hun hoofd. Ze wisten precies waar ze aan toe waren. Zo is de vraag naar brood in de woestijn ook een vraag naar een doel, naar een bestemming, naar vulling van hun leven. Ze zijn nu vrij, maar wat nu?

Hun vraag naar brood is een vraag naar de zin van hun ontwortelde en op zichzelf teruggeworpen bestaan.

Het is dus niet alleen de honger die uit hun situatie naar boven schreeuwt; het is een fundamentele vraag naar hun eigen existentie, de enige waarachtige levensvraag: wat moet ik, wat moet jij, wat moeten wij samen op deze wereld, in deze woestijn?

De vraag naar de zin van het leven.

Op die vraag komt een antwoord, en dat is het manna. Het komt uit de hemel, de tegenpool van de woestijn. De hemel is alles wat woestijn *niet* is, oase van groen. Bronnen van levend water ontspringen daar. Daar schijnt het licht, en vandaar wordt de aarde verwarmd en in leven gehouden. Met de hemel begint de schepping: *in den beginne schiep God eerst de hemel en toen pas de aarde* (Gen. 1,1).

Uit die hemel, die tegenwoestijn, komt het brood des levens.

De levensbron zelf, alles wat je nodig hebt om je woestijnvraag aan te kunnen: waartoe ben ik op aarde? Het manna is het woord van God. Want naast het brood in de woestijn kregen ze daar ook uitzicht, een doel. Tien Woorden van God. Nieuw brood om van te leven.

Dat brood is het woord van God, zijn wet, zijn regel: recht en gerechtigheid. Als je dat niet elke dag tot je neemt en op sabbat dubbelop, in alle rust en concentratie, dan blijft je leven woestijn en dan blijf je zelf steken in het zand. Dan leef je brodeloos, en dus leeg en zonder zin.

In het verhaal vandaag heeft die vraag uit de woestijn weer geklonken. *Geef ons te eten, Heer!* Jezus heeft net een menigte van alleen al 5000 man gevoed. En na de maaltijd verzamelde de leerlingen het overgebleven brood, alsof het manna is in de woestijn was. Twaalf manden vol, voor elke stam van Israël één mand.

De roep om brood aan het meer van Galilea was dezelfde als de roep om brood in de woestijn. En de betekenis van het brood - van het manna - komt net als in de woestijn niet helemaal binnen bij de mensen. Bij ons. Want het gaat over ons dit verhaal. Wij zijn die Hebreërs die in de woestijn doelloos rondzwerven met hun ziel onder hun arm. Door God in de vrijheid gezet en we hebben geen idee wat we met die vrijheid moeten. Wij zijn die Galliërs die zoekend naar zin en uitzicht achter Jezus aan lopen, en dan aan het einde van de dag tot de ontdekking komen dat we niets te eten hebben.

En als God, al Jezus ons dan voedt, dan vult het onze buik, maar zijn we nog steeds leeg en zoekende.

Dat is waar het gesprek van Jezus overgaat, ná de wonderbare spijziging.

Als jullie mij blijven volgen in de hoop dat ik jullie weer zal voeden, dan zul je nooit verzadigd worden. Het is het antwoord van Jezus als hij ziet dat de menigte hem opnieuw volgt. Vele mensen steken het meer over op zoek naar brood en op zoek naar bestaansrecht. De vraag van alle tijden. De vraag naar de zin van het leven. En zonder te weten hebben zij antwoord op die vraag gekregen. In Jezus hebben zij uit de hemel een antwoord ontvangen dat hun bestaan richting heeft gegeven. Dat antwoord is een mens: zijn manier van leven, zijn woord, is hun tot voedsel geworden. Voortaan leven zij van hem.

Maar dat zien ze nog niet. De menige leeft nog in de woestijn. Zij denken dat Jezus brood gééft – ze hebben niet door dat Jezus het brood is!

Zij komen voor de sensatie, voor de wondertekens, voor het brood om de honger te stillen.

Dat Jezus zelf het brood uit de hemel is, dat Jezus van God komt, dat Jezus God is, Mensenzoon, dat besef dringt nog niet door. Dat hij zichzelf breekt en deelt onder hen om hen te voeden – het komt niet binnen.

Ík ben het brood dat leven geeft.

Dat is het antwoord van Jezus op onze vraag naar brood dat leven geeft.

Jezus is het manna uit de hemel dat lag te wachten om door God geschonken te worden. Het wachtte daar, net als die andere dingen, tot de tijd daar was, tot het nodig was.

En wat betekent dat?

Dat Jezus het brood des levens is?

Het betekent dat Jezus net als het manna een geschenk uit de hemel is. Dat Jezus wachtte in de schoot van God tot de tijd rijp was om naar de schepping te komen. Dat Jezus het is die ons helpt om de hemel en de aarde dichter bij elkaar te brengen. Hij wijst ons met zijn tekenen van het Koninkrijk op de hemel op aarde. Hij wijst ons erop hoe je God kunt vinden in dit leven, in deze woestijn die het leven soms kan zijn. Om ook hier manna te vinden is. Elke dag.

Deelhebben aan Jezus' leven laat je deel hebben aan het ware leven.

Deelhebben aan Jezus' leven brengt je dichter bij God.

Dat klinkt nog best abstract. Mystiek bijna.

Als je je laat voeden met het brood des levens ga je andere dingen zien.

Geen brood maar manna.

Geen woestijn, maar een weg naar het beloofde land.

Geen dood, maar doorgaande liefde.

Als Jezus je voedt dan komt je dichter bij die grote vragen uit de woestijn:

Wat doe ik hier, in deze uitzichtloosheid, deze zandvlakte, met mijn heden, verleden en

toekomst? Wat moet ik, wat moet jij, wat moeten wij samen op deze wereld, in deze woestijn?

Het antwoord van Jezus, het antwoord van de Bijbel is manna. Het komt uit de hemel, de tegenpool van de woestijn. Jezus vertegenwoordigt de hemel in dit verhaal. En uiteindelijk in het leven van de mensen die hem volgen. In ons leven ook -zo hoop ik.

Jezus trekt met ons mee op door het leven. Waar de woestijn en de hemel hand in hand gaan.

En hij wijst ons op de bronnen en de oases. Op dat wat ons op de been houdt. Zo voedt hij ons.

Zo geeft hij ons een doel om voor te leven.

Hij laat je op een ander manier de wereld kijken.

Hij wijst je op die je zo snel over het hoofd zien.

Hoe oprechte aandacht mensen geneest.

Hoe de wereld completer wordt en de gemeenschap veelzijdiger als we alle mensen erbij betrekken. Hij leert ons mensen te zien die we eerst niet zagen. De blinde bedelaar langs de kant van de weg. Het kind waar iedereen overheen kijkt.

Op onze tocht door de woestijn krijgt ons leven inhoud als we ontdekken met wie we optrekken en hoe we iets voor elkaar kunnen betekenen. Als we elkaar op de oases wijzen. Als de sterken de zwakken achterin de stoet ondersteunen of hun last overnemen. Als we ontdekken hoe we Jezus daar vinden. Hoe de hemel daar al is.

Jezus wil dat wij met gevoed met brood uit de hemel door het leven gaan.

En het gaan zien: 'Wie in mij gelooft zal geen honger meer hebben, en wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben.' Omdat het God zelf is die je voedt.

Kijk maar, proef maar.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

Antwoord

- Lied 'Het brood dat ons voor ogen staat' (Lied 389: 1, 2 en 4) (solo)
- Overlijdensafkondiging

- Gebeden
 - Dankgebed*
 - Voorbeden*
 - Stil gebed*
 - Onze Vader*
- Collecte
 1. Diaconie algemeen, NL65 INGB 0001 7687 12 t.n.v. Diaconie Wijkgem. Bezuidenhout
 2. Aandachtscentrum, NL52 INGB 0005 1440 61, t.n.v. St. Chr. Triumfatorkerk, o.v.v. Aandachtscentrum

Gaan

- Slotlied: 'Vervuld van Uw zegen' (Lied 425) (samenzang)
- Zegen